

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 17P/214/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4319204009
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Bagala Vrábellová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2020:4319204009.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou JUDr. Viktóriou Bagala Vrábellovou vo veci starostlivosti o maloleté deti M.: V. R., nar.: XX.XX.XXXX, W. M., nar.: XX.XX.XXXX, P. Q., nar.: XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, deti rodičov: V. M., nar.: XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, toho času v ÚVTOS Dubnica nad Váhom a M. M., nar.: XX.XX.XXXX, trvale bytom M. R., o úprave styku otca s maloletými deťmi a poskytovanie informácií o maloletých deťoch, takto

rozhodol:

I. Matka mal. detí je p o v i n n á písomne informovať otca o zdravotnom stave, výchovno-vzdelávacích výsledkoch, mimoškolskej a záujmovej činnosti mal. detí, vždy k poslednému dňu každého párneho kalendárneho mesiaca v roku.

II. Súd návrh otca na úpravu styku s mal. deťmi z a m i e t a.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec sa návrhom súdu doručeným dňa 18.10.2019 domáhal úpravy styku s maloletými deťmi a uloženia povinnosti matke jedenkrát mesačne otca informovať o maloletých deťoch a zaslať ich fotografiu. Podanie návrhu odôvodnil tým, že matka jeho snahy o styk s maloletými deťmi marí.

2. Matka maloletých detí podaný návrh podaný označila za psychické týranie zo strany otca detí, odmietla stretnutie s otcom detí na pojednávaní súdu. Navrhla podaný návrh otca na úpravu styku zamietnuť a navrhla, aby bola súdom zaviazaná poskytovať otcovi detí informácie dvakrát ročne písomnou formou. Uviedla, že Okresný súd Levice v konaní 2P/33/2016 návrh otca na úpravu styku zamietol z dôvodu odsúdenia otca maloletých detí zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby. Poukázala na to, že maloleté deti otca nepoznajú, nejavia o neho záujem. Sama sa o maloleté deti stará, vyživovacie povinnosti si plní riadne, deťom zabezpečuje riadnu školskú dochádzku, umožňuje deťom navštevovať hudobnú školu.

3. Otec tvrdenia matky označil za nepravdivé, navrhol vykonanie znaleckého psychologického a psychiatrického posudku za účelom posúdenia psychického stavu matky, ktorú označil za duševne chorú. Uviedol, že maloleté deti ho poznajú, dokonca sa o ne staral sám v čase keď matka detí mala brať drogy a poskytovať sexuálne služby v erotickom salóne. Má za to, že ho chce matka detí očierniť, úmyselne ho vykresľuje v tom najhoršom svetle s cieľom mu uškodiť. Matka poukazuje na jeho trestnú činnosť, hoci jemu nič také nebolo preukázané. Uviedol, že výživné na maloleté deti uhrádzať nemôže, nakoľko vo výkone trestu nepracuje, ale študuje. Po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody mieni plniť svoju vyživovaciu povinnosť.

4. Na pojednávani, ktoré súd realizoval prostredníctvom videokonferencie, otec zotrval na svojom návrhu. Uviedol, že maloleté deti videl naposledy v roku 2014, čo bolo ešte pred tým než nastúpil na výkon trestu odňatia slobody. Matka mu od času jeho nástupu na výkon trestu odňatia slobody podávala písomné správy ohľadom zdravotného stavu a celkového vývoja detí nepravidelne, občas mu poslala aj ich fotku. Posledný list mu matka poslala pred rokom a pol. Uviedol, že ohľadom zdravotného stavu alebo ich vzdelávacích výsledkov sa informovať nemohol, nakoľko nemal vedomosť ani o ošetrojúcom pediatriovi detí ani o škole, ktorú deti navštevujú. V tejto veci kontaktoval Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, avšak žiadna odpoveď mu z ich strany nebola doručená. Poukázal na to, že deti z výkonu trestu odňatia slobody kontaktoval písomne, posielal im listy, pohľadnice, ktoré adresoval ich matke. Nemá však vedomosť o tom, či sa k deťom dostali. Má za to, že s deťmi mal výborný vzťah v čase keď sa ešte stretávali. Tvrdenia matky o vulgárnosti listov ním zasielaných poprel s poukazom na to, že všetka korešpondencia je vo výkone trestu kontrolovaná. Nepoprel, že s matkou detí mali problematický vzťah, avšak poprel, že by sa správal násilne k svojim deťom, čo dôvodil pravidelnými šetreniami vykonávaných kolíznym opatrovníkom v spoločnej domácnosti rodičov.

5. Matka zhodne s otcom uviedla, že otec detí videl naposledy v roku 2014. Z dôvodu jeho násilného správania k nej ako aj maloletým deťom na neho podala trestné oznámenie. Uviedla, že maloletá W. a P. otca vôbec nepoznajú, nepamätajú si ho. Najstarší syn V. sa doteraz pri spomienke na otca bojí, máva z neho nočné mory, pocikáva sa. Maloletý si pamätá časy keď ju spolu s ním otec zamykal v jednej miestnosti a oboch ich bil. Uviedla, že otca ohľadom maloletých detí informovala naposledy v januári 2020, predtým v novembri 2019. Písomné informácie mu podávala nepravidelne, niekedy raz za dva, tri alebo štyri mesiace. Apelovala na otca, aby bol k nej tolerantnejší, poukazujúc na tak na svoju nepriaznivú finančnú situáciu ako aj na to, že sama zabezpečuje starostlivosť o deti. V novembri otcovi písala o nepriaznivom zdravotnom stave detí, oznámila mu, že nemá dostatok financií na vyvolanie fotiek detí a prisľúbila u ich zaslať v auguste. V januári mu oznámila, že mu prefotené vysvedčenia detí pošle v auguste spolu s dlhším listom s odôvodnením, že deti budú mať počas prázdnin viacej zážitkov. Uviedla, že každý mesiac otcovi ohľadom detí nemá veľmi čo napísať, nakoľko žijú v každodennej rutine. Uviedla že od otca detí jej bol naposledy doručený list v decembri 2019. Niekedy je list otca slušný, inokedy, pokiaľ mu ihneď neodpíše, matku označuje vulgarizmami. Keď príde od otca list, matka ho otvára spolu s deťmi, najstarší syn Michal pri tom byť nechce, ostatné deti listy od otca zaujímajú. Pokiaľ vidí v liste vulgarizmy, tieto preskočí a prečíta len časť týkajúcu sa maloletých detí. Poukázala na to že maloletá W. spolu s mal. P. otcovi napísali list a nakreslili obrázok, kde otca oslovili V. a nie otec, na čo ju otec obvinil, že ovplyvňuje deti proti nemu. Maloletá W. uviedla, že otcovi už písať nebude, keď si to neváži. Dôrazne poprela, že by deti manipulovala alebo ovplyvňovala proti otcovi.

6. Kolízny opatrovník navrhol návrh otca v plnom rozsahu zamietnuť.

7. Na základe vykonaného dokazovania zistil súd nasledovný skutkový stav: Maloleté deti pochádzajú z manželského zväzku ich rodičov. Manželstvo rodičov maloletých detí bolo rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo dňa 11.04.2016 pod č.k. 5P/128/2013-142 rozvedené, maloleté deti boli na čas po rozvoде zverené do osobnej starostlivosti matke, otec maloletých detí bol zaviazaný prispievať na výživu každému z maloletých detí výživným vo výške 30% sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa vždy do 20-teho dňa v mesiaci k rukám matky počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvoде manželstva. Súď styk otca s maloletými deťmi neupravil. Konanie o návrhu otca na podávanie informácií o maloletých deťoch zastavil. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 06.06.2016.

8. Rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo dňa 04.02.2015 pod sp. zn. 4T/109/2013 bol otec detí právoplatne odsúdený pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby a zločin vydierania, ktorých sa dopustil voči matke maloletých detí a za ktoré bol odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

9. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 19.12.2016 pod č.k. 2P/33/2016-38 bol návrh otca na úpravu styku s maloletými deťmi zamietnutý. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 26.01.2017. V odôvodnení rozsudku súď poukázal na odsudzujúci rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 4T/109/2013, ktorým bol otec právoplatne odsúdený za zločin týrania blízkej a zverenej osoby a zločin vydierania, ktorých sa dopustil v spoločnej domácnosti voči matke za prítomnosti maloletých detí. Poukázal na to, že úprava styku v konkrétnom prípade by bola v rozpore so záujmom maloletých detí

poukazujúc pri tom na ich zdravý, psychický a fyzický vývoj. Mal za to, že návštevy otca v ústave na výkon trestu odňatia slobody by mohli viesť u detí k nepriaznivým traumatizujúcim zážitkom.

10. Zo správy zo šetrenia pomerov v domácnosti matky vyplynulo, že matka riadne zabezpečuje starostlivosť o maloleté deti, vytvára vhodné podmienky pre ich vývoj. Matka spolu s deťmi obýva trojizbový rodinný dom, ktorý má v prenájme. Bytové pomery, čistota a hygiena domácnosti sú na požadovanej úrovni. Z informatívneho pohovoru, ktorý bol vykonaný s maloletými deťmi bez prítomnosti matky vyplynulo, že maloletá W. a P. boli komunikatívni, zhodne uviedli, že si otca veľmi nepamätajú, odmietajú ho navštevovať, je pre nich cudzí. Maloletý P. uviedol, že má vedomosť o tom, čo otec urobil matke a staršiemu bratovi, že ich bil a zatváral doma. Maloletý V. R. pri rozhovore o otcovi posmutnel, pôsobil vyplašene. Uviedol, že s otcom sa stretávať nechce. Maloletí zhodne uviedli, že listy od otca čítajú spolu s matkou, maloletý V. zvykne v čase ich čítania odísť.

11. Podľa § 24 odsek 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

12. Podľa § 24 odsek 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

13. Podľa § 24 odsek 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

14. Podľa § 25 odsek 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

15. Podľa § 25 odsek 2 Zákona, o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

16. Podľa § 25 odsek 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

17. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

18. Rozhodnutím o zverení maloletého dieťaťa do starostlivosti jednému z rodičov sa nezasahuje do výkonu rodičovských práv a povinností druhého rodiča. Tieto zostávajú v nezmenenom rozsahu zachované. Priestor na realizáciu týchto rodičovských práv a povinností a na výchovné pôsobenie na dieťa má rodič práve v čase styku s dieťaťom. Úlohou druhého rodiča je, ktorému je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je okrem iného, aby so zreteľom na záujem maloletého dieťaťa vytváral priaznivé podmienky pre styk druhého rodiča s dieťaťom. Kontakt rodičov s maloletými deťmi je významným činiteľom ovplyvňujúcim zdravý vývoj dieťaťa a je považovaný za neoddeliteľnú súčasť rodičovských práv a povinností. Rodičia maloletého dieťaťa by sa v záujme dieťaťa mali predovšetkým na úprave styku rodiča, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti dohodnúť. Až následne, ak takáto dohoda nie je možná, upraví styk rodiča s maloletým dieťaťom súd, pričom je povinný prihliadnúť

predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby k rodičom, jeho vek, zdravotný stav, školské i mimoškolské aktivity, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia.

19. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že styk otca s maloletými deťmi na čas po rozvode nebol upravený. Ako zhodne vyplynulo z prednesov rodičov na pojednávaní, styk otca s maloletými deťmi sa nerealizuje od roku 2014, rodičia detí nie sú schopní k dohode ohľadom styku dospieť. Vo výkone trestu odňatia slobody otec matku písomne kontaktuje prostredníctvom listov. Matka otca nepravidelne informuje ohľadom výchovnovzdelávacích výsledkov, záujmovej a činnosti a zdravotného stavu maloletých detí. Tvrdenia matky o tom, že otec vo svojich listoch používa vulgarizmy na matku detí sa nepodarilo preukázať s poukazom na vyjadrenie matky o tom, že predmetné listy už nemá v dispozícii. Súd po zhodnotení všetkých špecifík konkrétnej veci, po zistení názoru maloletých detí a zároveň sledujúc ich najlepší záujem mal za to, že je na mieste návrh otca na úpravu styku s maloletými deťmi zamietnuť. Súd má za to, že záujem maloletých detí je nadradený záujmom rodiča a s poukazom na uvedené nie je umožnené rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie alebo rozvoj maloletého dieťaťa. Pri rozhodovaní o návrhu otca na úpravu styku s maloletými deťmi vzal súd do úvahy skutočnosť, že otec maloleté deti nevidel od roku 2014, teda od útleho veku maloletých, maloletí zhodne odmietli otca navštevovať, neprechovávajú k nemu pozitívne citové väzby, maloletí P. a W. si otca nepamätajú, otca považujú za cudziu osobu. Vzhľadom na charakter trestných činov, ktorých sa otec dopustil voči matke súd nepovažoval za vhodné ukladať matke povinnosť priviesť deti na styk s otcom do prostredia ústavu na výkon trestu odňatia slobody a to aj s poukazom na vyššie uvádzané okolnosti na strane maloletých detí (nezáujem detí o styk s otcom, nejestvujúce pozitívne väzby detí k otcovi).

20. Za takto zisteného skutkového stavu mal súd za to, že záujem maloletých detí je nadradený záujmom otca na styku s maloletými deťmi. Otcovi nič nebráni, aby si svoje právo na úpravu styku s deťmi realizoval prostredníctvom nepriamych foriem styku, napríklad pomocou elektronických prostriedkov, ako je mobilný telefón, elektronická pošta, sociálne siete, ktoré sú rovnako ako osobný styk spôsobilé dosiahnuť primárny cieľ styku rodiča s dieťaťom, ktorým je udržanie, nadviazanie alebo prehlbovanie vzájomných rodinných a citových väzieb medzi dieťaťom a rodičom, ktorý dieťa nemá v osobnej starostlivosti. Súd poukazuje na skutočnosť, že maloleté deti sú školopovinné, schopné samostatne čítať a písať v dôsledku čoho má otec možnosť maloleté deti kontaktovať priamo písomne prostredníctvom listov. Zároveň by mal vo vlastnom záujme zvážiť voľbu spôsobu komunikácie tak, aby došlo k nadviazaniu vzájomného vzťahu otca a detí. V konaní nebolo preukázané, že by matka styk otca s deťmi marila. Z výpovede matky ako aj z informatívneho výsluchu detí mal súd preukázané, že matka vytvára podmienky na to, aby sa styk aj keď nepriamo prostredníctvom listov adresovaných deťom realizoval, čo jednoznačne vplyva z toho, že matka otcove listy deťom číta a mladšie deti obsah listov otca zaujíma. Záverom súd považuje za potrebné dodať, že rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti má pri styku s maloletým dieťaťom (aj keď nepriamo) svoju rolu uplatňovať pozitívnym spôsobom a nie mariť výsledky výchovy dieťaťa rodičom, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti.

21. Ohľadom návrhu otca na uloženie povinnosti matke informovať ho ohľadom maloletých detí súd uvádza, že pre riadnu ochranu záujmov dieťaťa je zásadne nevyhnutné, aby obaja rodičia mali vedomosť o záležitostiach dieťaťa. Matka akceptovala požiadavku otca o poskytovaní informácií týkajúcich sa maloletých detí. Majúc za preukázané, že matka otca ohľadom maloletých detí informuje nepravidelne, pričom otec si informácie ohľadom zdravotného stavu a vzdelávacích výsledkoch detí nezabezpečil, pretože nemal vedomosť o ošetrojúcom pediatriovi ani základnej škole, ktorú deti navštevovali, súd pristúpil k uloženiu povinnosti matke písomne otca informovať ohľadom zdravotného stavu, výchovnovzdelávacích výsledkoch, mimoškolskej a záujmovej činnosti detí vždy k poslednému dňu každého párneho kalendárneho mesiaca v roku. Uvedené informácie súd považuje za dôležité aj z dôvodu, že po oboznámení sa so záujmami a aktivitami detí bude mať otec možnosť ľahšie nadviazať kontakt s maloletými deťmi priblížením sa k ich záujmom. Pri rozhodovaní o intervaloch, v ktorých je matka povinná podávať otcovi písomné správy o maloletých deťoch súd zohľadnil to, aby matka maloletých detí nebola neprimeraným spôsobom, či už osobne alebo finančne uložením informačnej povinnosti zaťažovaná.

22. Súd nevykonal dôkaz navrhovaný otcom maloletých detí spočívajúci v nariadení znaleckého dokazovania za účelom posúdenia psychického stavu matky, nakoľko v konaní potreba posúdenia psychického stavu matky nevyvstala.

23. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, nakoľko v konaní nezistil dôvod, pre ktorý by bolo možné náhradu trov konania uložiť niektorému z jeho účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre, v troch písomných vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu opovažuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Odvolanie možno odôvodniť tým, že :

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na jej spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa civilného mimosporového poriadku (iná ako peňažná povinnosť týkajúca sa maloletého, resp. podľa osobitného zákona (exekučný poriadok).

Proti predmetnému rozsudku nemajú právo podať odvolanie tí účastníci konania, ktorí sa svojho procesného práva výslovne vzdali.